

Sporočilo za javnost

Datum: 21. 1. 2025

Prvo državno tekmovanje v znanju slovenskega jezika za Vodnikovo priznanje in slovenski slavistični kongres

Na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani (UL FF) so danes predstavili dogodke, ki bodo potekali ob praznovanju 90-letnice ustanovitve Slavističnega društva Slovenije. Društvo pripravlja več aktivnosti, med njimi pa izpostavljajo **prvo državno tekmovanje v znanju slovenskega jezika za Vodnikovo priznanje**, ki ga bodo v soorganizaciji Oddelka za slovenistiko UL FF izvedli 11. februarja (na njem bo sodelovalo 350 učencev in dijakov), in **slovenski slavistični kongres**, ki bo pod naslovom Slavistično društvo Slovenije: slovenistika in slavistika 90 let kasneje potekal 25. in 26. septembra 2025.

Na današnji predstavitvi je predsednica Zveze društev Slavistično društvo Slovenije (ZdSdS) **dr. Jožica Jožef Beg** predstavila zgodovino in delovanje Slavističnega društva Slovenije. Društvo je bilo ustanovljeno 6. januarja 1935 z namenom krepiti raziskovanje slovenskega jezika in književnosti, objavljanje znanstvene in strokovne literature in poučevanje slovenščine v šolah. Vsi trije sklopi, raziskovalni, založniški in pedagoški, so še vedno temelj delovanja društva, ki je danes organizirano kot ZdSdS in ima svoj sedež na UL FF. »Častitljivi jubilej je priložnost, da preverimo vitalnost društva in razmislimo, kako se sooča z izzivi sodobnega časa, ko slovenščina ni več tako samoumevna, kot je bila še pred desetletji,« je dejala. Med dejavnostmi, s katerimi bodo v letu 2025 počastili jubilej, je treba izpostaviti prvi veliki dogodek jubilejnega leta, tj. v slovenskem prostoru novo tekmovanje v znanju slovenskega jezika za **Vodnikovo priznanje**, ki so ga prvič razpisali v tem šolskem letu. »Lahko se pohvalimo z izrednim odzivom šol, saj smo prejeli 205 prijav; na prvi preizkušnji, tj. na šolskem tekmovanju, ki je bilo 3. decembra 2024, se je pomerilo skoraj 2000 tekmovalcev iz 160 šol, od tega 41 srednjih šol. Na državno tekmovanje se je uvrstilo 247 tekmovalcev z 92 osnovnih šol in 88 tekmovalcev s 26 srednjih šol. Tekmovanje, ki ga sofinancira Ministrstvo RS za kulturo, bomo v soorganizaciji Oddelka za slovenistiko UL FF izvedli 11. februarja 2025 na UL FF, kjer bo tudi slovesen zaključek tekmovanja s podelitvijo priznanj.«

Najpomembnejši dogodek v jubilejnem letu bo tradicionalni **tridnevni slavistični kongres**, ki bo potekal **od 25. do 26. septembra** delno v Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani, delno v prostorih UL FF, zaključil pa se bo **27. septembra** s strokovno ekskurzijo v organizaciji Slavističnega društva Ljubljana, ki bo poskrbelo tudi za spremljevalni program kongresa. ZdSdS pripravlja kongres v soorganizaciji Slavističnega društva Ljubljana ter UL FF – Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko. V prvih dveh dneh bo nastopilo okoli 50 predavateljev in udeležencev okroglih miz. Tema kongresa bo **Izzivi slovenistike in slavistike 90 let pozneje**, saj se želijo bolj kot v preteklost ozreti po dosežkih v sodobnem času, posebno pozornost pa posvetiti perspektivam slovenskega jezika in književnosti, kot izhaja iz imena

društva, tudi v kontekstu ostalih slovanskih jezikov in književnosti. Temu bodo namenjena predavanja (npr. *Jezikoslovni in literarnovedni izzivi v 21. stoletju*, *Jezik in književnost kot kulturni vrednoti*, *Osrednjeslovenska narečja*, *Novi pogledi na baročno in razsvetljensko književnost*, *Pogledi na sodobno slovensko in slovansko književnost*, *Slovenščina kot drugi in tuji jezik*). Več kot v preteklih letih bo okroglih miz (npr. *Sodobne tehnologije v jeziku in književnosti*; *Študij slovenščine in drugih slovanskih jezikov – izzivi in perspektive*; *Položaj slovenščine med osredjem in obrobjem*; *Znanstvena literatura ZdSdS*). S prispevki – vsi bodo objavljeni tudi v kongresnem zborniku – bodo nastopili člani *Študentske sekcije*, predavatelji in raziskovalci s področja slovenistike in slavistike, v luči približevanja kongresa učiteljem praktikom pa letos posebej vabijo učitelje, da predstavijo svoje primere dobre prakse. »Upamo, da se bodo vabilu odzvali, saj se nam zdi pomembno, da učitelji, ki predstavljajo glavnino članstva v ZdSdS, niso le poslušalci na kongresu, ampak tudi soustvarjalci programa. Sodelovanje med strokovnjaki na področju slovenistike in slavistike ter izvajalci pouka slovenščine je namreč bistvenega pomena za ohranjanje statusa slovenščine, kot si ga ta zasluži,« je še povedala.

Predsednica *Slavističnega društva Ljubljana* **dr. Vesna Žnidar** je povedala, da je *Slavistično društvo Ljubljana* kot eno od pokrajinskih društev prostor srečevanja med vsemi, ki čutijo željo in potrebo, da so v stiku s slovenistiko (seveda tudi širše s slavistiko), ki so pripravljeni delovati na tem področju ali ki jih preprosto zanimajo dejavnosti, ki jih izvajajo – od srečanj ob kakovostni slovenski literaturi, preko strokovnih ekskurzij do sodelovanja pri projektih ZdSdS, kot sta regijski izbor filmov za tekmovanje *Slovenščina ima dolg jezik – Književnost na filmu* ter pomoč in podpora pri tekmovanju za *Vodnikovo priznanje*, načrtujejo pa tudi delavnice v okviru tekmovanja iz poznavanja slovenskega jezika *Všeček za slovenščino*, ki je namenjeno odraslim, med njimi tudi pedagoškimi delavcem. »V letošnjem letu je naš najpomembnejši projekt soorganizacija slavističnega kongresa; udeležencem bomo nudili kulturni program, ogled gledališke predstave in ekskurzijo po področju rovtarske narečne skupine kot delu osrednjeslovenskih govorov, kar je tudi ena od najpomembnejših tem letošnjega kongresa,« je še dejala in dodala, da je združevanje v pokrajinskih društvih priložnost za navezovanje stikov med strokovnjaki, pedagoškimi delavci, pisci, jezikovnimi praktiki in sploh vsemi, ki se pri svojem delu ukvarjajo s slovenskim jezikom, kar marsikdaj spontano privede do izmenjave primerov dobre prakse – to pa je tudi novost letošnjega kongresa, ki je bila uvedena z namenom dati večji poudarek učiteljem, saj so ti v bistvu glavni promotorji slovenščine med mladimi govorniki, pri katerih se jezikovne zmožnosti še intenzivno razvijajo, s tem pa – hote ali nehoti – sooblikujejo podobo jezika v prihodnosti.

Predstojnik Oddelka za slovenistiko UL FF **prof. dr. Hotimir Tivadar** je poudaril, da je slovenski jezik še vedno prevladujoči komunikacijski kod v Sloveniji in tudi širše, kjer živijo Slovenci in slovensko govoreči ustvarjalci človeške kulture v najširšem smislu. »*Slovenski jezik je tudi izraz slovenske duše, pri čemer le-ta ni vezana le na slovensko narodnost, prav tako je najpomembnejši člen razvoja in obstoja slovenske družbe. Brez slovenskega jezika ne bi bilo ne slovenskega naroda, ne države, ne slovensko govoreče kulture. Zato moramo skrbeti za njegov razvoj,*« je povedal in dodal, da so izzivi danes zelo veliki, saj se je svet okoli nas zelo spremenil, vloga nacionalnega in državnega se spreminja. »*Še posebej pomemben izziv pa bo zagotoviti zadostno število slovenistov – učiteljev, lektorjev, raziskovalcev slovenskega jezika. Predvsem učiteljev v zadnjem času zelo primanjkuje. Slavistično društvo Slovenije, ki letos praznuje 90 let, pa je imelo in ima kot stanovska organizacija ključno vlogo za razvoj slovenščine v civilni družbi izven izobraževalnega sistema.*«

Na predstavitvi je poleg dekanje UL FF **prof. dr. Mojce Schlamberger Brezar** sodelovala še namestnica predstojnice Oddelka za slavistiko na UL FF **doc. dr. Špela Sevšek Šramel**. Ljubljanska slavistika, katere integralni del je bila dobršen del časa tudi slovenistika, ima svoje začetke v novoustanovljeni Univerzi v Ljubljani leta 1919, temu samo nekaj let kasneje sledi ustanovitev stanovskega slavističnega društva Slovenije. »*Devetdesetletnica društva nam narekuje pogled nazaj in postavlja vprašanje slavistike danes in v prihodnje. Ta se kaže kot*

aktualno in živo področje jezikoslovja in literarne vede pa tudi prevodoslovja in kulturologije. Poznavanje in razumevanje kultur je ključnega pomena za medkulturni dialog, prav tako pa tudi za utrjevanje najrazličnejših stikov s slovanskim svetom, s katerim smo jezikoslovno, kulturno in tudi gospodarsko tesno povezani, čeprav to pogosto radi pozabimo. Zato je raziskovanje in poučevanje slovanskih jezikov, literatur in kultur v slovenskem prostoru tudi danes, morda bolj kot kdajkoli prej, nujno.,« je povedala.

Foto: Sodelujoči na predstavitvi (od leve proti desni: prof. dr. Hotimir Tivadar, doc. dr. Špela Sevšek Šramel, prof. dr. Mojca Schlamberger Brezar, dr. Jožica Jožef Beg in dr. Vesna Žnidar)